№ 159 פרייז 2 קאפ. Lodzer Tageblatt.

לאָדזער טאָגעבלאַט

אבאָנעמענט-פּרײַז: אין רוסלאַנד ו יאָר, 6 רובל, ו האַלב יאָר 3 רובל. ו קוואַרטאַל יאָר 2 רובל. ו חודש 70 קאָפּ. אין אויסלאַנד ו יאָר 1 רובל 20 קאָפּ. עטלעכע נומערן קאָסטן 10 קאָפּ. שריפטן פון דער redaקציע און אַדמיניסטראַציע Лодзь, Петроковская 10. שריפטן פאַר redaקציע: Лодзь, Tageblatt

redaקציע און אַדמיניסטראַציע
פעטריקויער 16, טעלעפאָן 867.
פיליע אין וואַרשע:
ת. רייזער, טוואַרדאַ 23, טעל. 117-68.

אנאָנסן-פּרײַז: ו שורה פעטיט אין טעקסט 1.20 קאָפּ. אויף דריטן זייט 60 פ. לעצטן זייט 30 קאָפּ., גרעסערע אַנאָנסן פאַרלאַנגען אַן אַדמיניסטראַציע-אָפּמאַך. פאַרן אינהאַלט פון אַנאָנסן אין דער redaקציע גיט אַן אָפּזאָגונג.

9 (22) יולי 1914. מיטוואָך כ״ח תמוז תרע״ד זיבענטער יאָהרגאַנג

די בלוטיגע שטרייק-אונרוהען אין פעטערבורג און מאסקווא.

נייע צוזאַמענשטויסען צווישען ארבייטער. — עס שטרייקען 130 טויזענד ארבייטער. — א טראַמוואַי-שטרייק אין מאסקווא. — א בעראַטונג פון מיניסטארען. —

גייע צוזאַמענשטויסען צווישען ארבייטער און פאליציי.

פעטערבורג (פ.) פון דער קאַנצעלאַריי פון גראַדאָנאַטשאַלניק טיילט מען מיט פאָלגענדע פרטים וועגען די לעצטע זוזאַמענשטויסען און שטרייקאונרוהען.

דעם 7 יולי האָט די צאָהל שטרייקענדע ארבייטער דערגרייכט ביז 110,000 פערזאָן. אין די פאַבריקראיאָנען פון דער רעזידענץ האָבען די ארבייטער זיך פערזאַמעלט, אויסגעהאַנגען רויטע פאָהנען און געזונגען רעוואָלוציאָנערע ליעדער. די ארבייטער האָבען אויך אָבגעשטעלט דעם טראַמוואַי-פערקעהר. אומעטום האָט די פאָליציי צוריקגעבען די דעמאָנסטראַנטען.

גרויסע אונרוהען זענען פאָרגעקומען אין וויבארגער און אין אלעקסאַנדראָווסקען אומשאַסטאָק. די ארבייטער זענען אָנגעפאַלען אויף פאָליציי, געוואָרפען שטיינער און שטאַרק פערוואונדעט דעם 8 פאָליציי-אָפיצירען, 5 רעווירעס און 11 סטראַזשניקעס.

אויף ליגאָווער און מאַמבאָווער נאַס האָט פאָליציי געמוזט זיך בענוצען מיט געוועהר געגען די דעמאָנסטראַנטען. מען האָט 5 מאָל אויסגעשאָסען אין דער לופט און אזוי ארום דעם המון צוויאָנט.

אויף פיעל ערטער האָבען די שטרייקענדע געפרוווט אָפּשטעלען דעם טראַמוואַי-פערקעהר, ווי אויך דעם אייזענבאַהנפערקעהר.

אין משך פון טאָג האָט מען ארעסטירט 45 דעמאָנסטראַנטען.

ארום 10 א זייגער אין אָוועגד האָט זיך א גרויסער המון ארבייטער פערזאַמעלט אויפ׳ן בעזבאַראַדינסקען פּראָספּעקט און זיינגענדיג רעוואָלוציאָנערע ליעדער, האָט דער המון אומגעוואָרפען 8 טראַמוואַי-וואַגאָנעס.

ווען פאָליציי איז אָנגעקומען און צוויאָנט די דעמאָנסטראַנטען, האָט מען פון די פענסטער אַראָבגעוואָרפען שטיינער אויף פאָליציי און אויך אויסגעשאָסען. פאָליציי האָט געענטפערט מיט א שיעסעריי אויפ׳ן המון און אין די אָפענע פענסטער און דאַן ערשט האָבען די אינרוהעי אויפגעהערט. די רעזולטאַטען פון דער שיעסעריי זענען נאָך נישט בעוואוסט. פון דער פאָליציי זענען לייכט פערוואונדעט געוואָרען 1 אָפיציר און 2 רעווירעס.

פעטערבורג (פפ.) פון דער פראָווינץ קומען אָן ידיעות וועגען שטרייקען.

דער גראַדאָנאַטשאַלניק שטעלט צו דעם אינערן-סיניסטעריום אייניגע מאָל אין טאָג ראַפּאָרטען וועגען די ארבייטער-דעמאָנסטראַציעס.

130 טויזענד שטרייקענדע.

פעטערבורג (פפ.) אין אַלגעמיינעם האָט די צאָהל פון די שטרייקענדע ארבייטער דערגרייכט ביז 130 טויזענד פערזאָן.

רעוויזיעס און ארעסטען.

פעטערבורג (פפ.) בייגאַכט האָט פאָליציי געמאַכט פיעל רעוויזיעס און ארעסטען צווישען ארבייטער.

איבער אַלע גאַסען זענען פונגאַנדערגעוואָרפען געוואָרען פראָקלאַמאַציעס, אין וועלכע די ארבייטער ווערען גערופען צו א דרייטאָגיגען שטרייק.

ס׳פעהלט אויס פלייש.

פעטערבורג (פפ.) צוליעב׳ן בעקער-שטרייק האָבען זיך געהויבען די פרייזען אויף ברויט. אין גאַנץ פעטערבורג האָט פערפעהלט פלייש אין צוויאָמענהאַנג מיט׳ן שטרייק.

קראַנקהייטען צווישען ארבייטער.

פעטערבורג (פפ.) אין די היינע פאַבריקען האָבען זיך ווידער אָנגעהויבען מאַסען-קראַנקהייטען צווישען די ארבייטער.

א בעראַטונג פון מיניסטעריום

פעטערבורג (פפ.) דער פרעמיער-מיניסטער גאָרעמיקין האָט געהאַט א בעראַטונג מיט דעם האַנדעל-מיניסטער מיסאַשעוו און דעם אינערן-מיניסטער מאַקלאַקאָוו.

דער פרעמיער-מיניסטער האָט פאַרגעלעגט אָנצווייזען דער פאָליציי, אז זי זאָל מיט יעדער טעגליכקייט אויסמיידען צו בענוצען זיך מיט געוועהר געגען די ארבייטער.

מיסאַשעוו האָט פאָרגעלעגט צו מאַכען א אויספאָרשונג וועגען דער טעטיגקייט פון דער פאָליציי, בעת זי האָט פונאַנדערגעיאָגט די ארבייטער אין די פוטילאָווסקער זאַוואָדען.

אפעראַרדנונג פון אינערן-מיניסטער.

פעטערבורג (פפ.) דער אינערן-מיניסטער מאַקלאַקאָוו האָט גערופען צו זיך דעם גראַדאָנאַטשאַלניק און איהם געהייסען ארויסגעבען א פעראָרדנונג צו דער פאָליציי, ווי זי זאָל זיך פערהאַלטען בײַם אָבהיטען די אָרדנונג צווישען די ארבייטער בעת די פראַנצויזישע געסט וועלען קומען.

פעטערבורג (פ.) דער פעטערבורגער גראַדאָנאַטשאַלניק האָט פערעענטליכט א בעקאַנטמאַכונג, אין וועלכער ער דערמאָהנט, אז עס זענען פערוועהרט אונרוהען און אז עס וועלען אָנגענומען ווערען די שטרענגסטע מיטלען געגען וועלכע נישט אין אונרוהען.

אַ בעשלוס פון די פאַבריקאַנטען.

פעטערבורג (פפ.) די פאַבריקאַנטען האָבען אָנגעהאַלטען א בעראַטונג, אויף וועלכער ס׳איז בעשלאָסען געוואָרען צו קינדיגען די ארבייטער אין אויב זיי וועלען זיך אָקעגענשטעלען—וועט מען שליסען די פאַבריקען אויף א אונבעשטימטען טערמין.

שטרייקען אין מאַסקווע.

פעטערבורג (פפ.) שפּעט אין אָוועגד זענען דאָ דערהאַלטען געוואָרען ידיעות פון מאַסקווע, אז דאָרט האָבען זיך אָנגעהויבען גרויסע ארבייטער-שטרייקען.

א טראַמוואַי-שטרייק.

מאַסקווא (פ.) ס׳האָט זיך אָנגעשטעלט די טראַמוואַי-בעוועגונג צוליעב דעם, וואָס די ארבייטער פון דער עלעקטרישער צענטראַל-סטאַציע האָבען ערקלערט א פּראָטעסט-שטרייק.

אנ׳אלערהעכסטער בעפעהל

אבצושטעלען טשבעאידזע׳ס פּראָצעס.

ניט אבגעלענט דעם קיעווער גרוש.

פעטערבורג (פ.) זיין מאַיעסטעט דער קייזער האָט אויפ׳ן מעמאָריאַל פון גאָס. סאָוויעט ווענען דעם בעשלוס פונ׳ם ערשטען דעפּאַטאַמענט, צו דערוועקען א קרימינעלען פּראָצעס געגען דומע-דעפּוטאַט טשכעאידזע פאַר זיין רעדע אין דומע, בעווילינט אייגענהענדיג אויפצוצייכענען: „איך האָף, אז ווייטער וועט דער פאַרזיצענדער פון דער גאָסודאַר, דומע ניט דערלאָזען אויסצודריקען מיינונגען, וואָס זענען נעגען געזעץ און געגען דער שכיה. דעם פּראָצעס זאָל מען מבטל מאַכען.

וועגען דעם אלערהעכסטען בעפעהל איז מיטגעטיילט געוואָרען דעם אָבערפּראָקוראָר פונ׳ם קרימינעל-קאַסאַציאָנס-דעפּאַרטאַמענט פון סענאַט, פרי אַרויסצוגעבען די געהעריגע פעראָרדנונגען אָבצושטעלען די אויספאָרשונג אין דעם פּראָצעס געגען דעם קלאָגטען.

ראַספּוטין וועגען יודען.

טיומען (פפ.) אין א געשפּרעך מיט׳ן קאָרעספּאָנדענט פון „פעטערבורגער קוריער״ וועלכער איז געקומען ראַספּוטין׳ן מבקר-חולה זיין, האָט ראַספּוטין צווישען אנדערן פיעל געערעדט וועגען זיינע בעציהונגען מיט די רעכטע.

— פּרישקעוויטש האָט מיר פיינד, האָט ראַספּוטין געזאָגט,—דערפאַר, וואָס מיר איז אויסגעקומען צו פערטיידיגען יודען אין צווישען אנדערן צו בעטען, אז מען זאָל צולאָזען יודישע סוחרים אויפ׳ן ניזשנער יריד. ער קאָן מיר ניט מוחל זיין, וואָס איך האָב געהאָלפען פיעל יודישע אָרימע לייט פון סיביר, און האָב עס אויך ניט בעהאַלטען.

וועגען זיין בעציהונג צו איליאָדאָר׳ן ווייל ראַספּוטין נישט רעדען. ער זאָגט: „דאָרט וועט מען שוין זעהען״.

דער קיעווער גרוש ניט אבגעשטעלט.

קיעוו (ספּעצ. צום לאָדז. טאַג.) אין א געשפּרעך מיט אייער קאָרעספּאָנדענט האָט א גובערנסקער ראַטמאַן מיטגעטיילט, אז דער גרוש פון די יודישע בעלי-מלאכות איז ניט אָבגעשטעלט געוואָרען, מען וואַרט נאָך 2 טעג, ביז דער געוועזענער נעגראַל-גובערנאַטאָר טרעפּאָוו וועט קומען. ווייטער האָט דער ראַטמאַן ערקלערט, אז ניט קוקענדיג אויף דעם וואָלטען זיך די יודען געמעגט ווייַנדען צום אינערן-מיניסטער מאַקלאַקאָוו מיט א השתדלות אָבצושטעלען דעם גרוש.

בערכטאַלד אויף אנ׳אוידיענען ביים קייזער.

איש ל (פ.) דער קייזער האָט אויפגענומען אויף א לענגערע אוידיענץ דעם אויסער-מיניסטער נראַף בערכטאַלד, וועלכער איז געבליעבען אין אישל ביז צומאָרגענס.

לופט-פליה-קאַטאַסטראָפעס.

פאַרטסמוט (פ.) דאָ איז אראָבגעפאַלען א מיליטער-ביפּלאַן. דער אויטאָמאָביל-לייטענאַנט מאַרדען איז שטערבליך פערוואונדעט געוואָרען און אויפ׳ן וועג צום שפּיטאַל איז ער געשטאָרבען.

לאָנדאָן (פ.) 4 פראַנצויזישע לופט-פליהער, וואָס האָבען זיך בעטייליגט אין לופט-ווישטשיגעס זענען פערטראָגען געוואָרען קיין ענגלאַנד. אראָבלאָזענדיג זיך איז איין אפּאַראַט אראָבגעפאַלען און א לופט-פליהער איז פערוואונדעט געוואָרען.

צו די כאַר-מיטגליעדער פון „הזמיר״.

5875

עס ווערען געבעטען אלע כאַר-מיטגליעדער זיי זאָלען קומען פינקטליך צו פּראָבע. דאָמען פּראָבען: יעדען זונטאָג אונד דאָנערשטאָג אום 8 איהר אָוועגד. מענער-פּראָבען: יעדען דיענסטאָג אום 9 אוהר אָוועגד. נייע מיטגליעדער קאָנען זיך אין דער זעלבער צייט מעלדען.

Dr. med. H. Rożaner
ד״ר מעד. ה. ראָזשאַנער
ביז׳ן 30 יולי: ציענעל-שטר. 4 טעל. 31-88
פון 30-טען יולי: קרוטקא 9 №
נ. אסיפס. פון דער בערלינער הלינק. ספּעציאַל-ארצט פיר הויט און וועגערישע קראַנקהייטען. נעשעסטע מעטאָדען צור הייילונג פון פראַנצישען טריפּער (נאָך פראַנק) און סיפיליס (קאָמפּליצירטע בעהאַנדלונג) מענער-שוועכע, בעדעלטונג פון חארן-קראַנקהייט. הייילונג פון האַר-אויספאַלען. שפּרעכשטונדען פון 8—12½ און 4—8½ נאָכט.

נאָך לאַנגע שווערע לידען פערשיעד געסטערן מיין אייניגסט-געליעבטע פרוי, אייגענער מוטער, שוויגער-מוטער, גרויסמוטער, שוועסטער, שוועגערין און טאַנטע
ניעליבע ברכה בת׳ חיים אשת ווערדינער
(געבוירען קוטנער) אין אלטער פון 48 יאָהר.
שלע פרענד און פערוואַנדטע ווערען געבעטען צו קומען צו דער לויה, וועלכע וועט פאָרקומען היינט 11 א זייגער פאַרטיטאָג פון מרויער-הויז אָנראָדאָווא 5.
416 די ביעפטרויערנדע פאַמיליע.

דאַנקזאָגונג.

היערמיט שפּרעכע איך אויס מיין אייניגסטען דאַנק דעם הערן ש. קאַוונער, בעזיצער פון דער 4-קלאַסיגער קאָבען-שולע, זאַוואָדזקא 19, פיר זיינע ענטשפּרעכענדע לעהרע מיינעם זאָהנעם, וועלכע ער איך דיעזעם יאָהר ערענדיגט האָט.
406 האָכאַכטונגספאָל מ. ניימאַן.

דער סענסאַציאָנעלער מאַרד-פּראָצעס פון מאַדאַם קאַיאַ.

די ערקלערונג פון מאַדאַם קאַיאַ.—אַ ککסוך מיט קאָרעספּאָנדענטען.—די שטימונג אין דער פּרעסע.

דער אנפאַנג פון פּראָצעס.

פאַריז (ספ.) מאָנטאָג האָט זיך אָנגעהויבען דער סענסאַציאָנעלער קאַיאַ-פּראָצעס.

פאַר׳ן געריכט האָט זיך פערזאַמעלט א גרויסער עולם. דער פאָליציי קומט אויס זיהר שווער אָבצוהיטען די אָרדנונג. מען האָט געמוזט ארויסרופען צו היילף א זשאַנדאַרמעריי-אָבטייילונג.

האַלב 1 א זייגער האָט מען אריינגעפירט אין געריכט-זאַל די פרוי קאַיאַ, וועלכע פערנעהמט א ארט אויף דער בעשולדיגונגס-באַנק. איהר אויסזיכט איז א קאָרעקטע אויז זי איז זעהר רוהיג.

1 א זייגער לייענט מען פאַר דעם בעשולדיגונגס-אַקט. דאַן רופט דער פאָרזיצענדער אויס די בעשולדיגטע, אז זי זאָל געבען ערקלערונגען און מאָטיווירען איהר טהאָט.

קאַיאַ׳ס ערקלערונג.

פאַריז (ספ.) פרוי קאַיאַ שטעהט אויף פון איהר אָרט און מיט א רוהיגקייט גיט זי איהרע ערקלערונגען. זי שילדערט איהר לעבען פון דעם מאָמענט, ווי זי האָט זיך געגעבן מיט קלאַרעס׳ן ביז דער לעצטער צייט.

דעם הויפּט-מאָטיוו פון דעם מאָרד ערקלערט די בעשולדיגטע דערמיט, וואָס זי איז געווען אויפגעראַכט צוליעב די בעשולדיגונגען, אז איהר צוזיינען מאַן האָט זיך ערוואַרבען דאָס פערמעגען דורך שווינדעל.

— איבריגענס,—זאָגט פרוי קאַיאַ—איז דאָס פערמעגען נישט אזוי גרויס, ווי מען שטעלט אין דער פּרעסע און אויף דער באַנק.

דעם 14-טען מערץ זענען געקומען סעקאָלרי און זשופּורי, וועלכע האָבען אויערנגעגעבען, אז קאַלמעט קלייבט זיך צו פערעענטליכען פריוואַטע בריעף, וועלכע איהר מאַנ׳ס ערשטע פרוי האָט ארויסגענומען׳עט פון זיין שופלאָד דורך א נאָכגעמאַכטען שליסעל. דאָס אלץ האָט אויף דער בעשולדיגטער אונגעהייער געווירקט און אויפגערעגט.

נאָך דער ערקלערונג.

פאַריז (ספ.) נאָך די ערקלערונגען פון דער בעשולדיגטער, ווערט ערקלערט א קורצע פּויזע. דאַן ווערט אויסגעהערט דער פאָרזיצענדער פון צווייל-גערעכט מאָניע, צו וועלכען די פרוי קאַיאַ איז געקומען פרעגען א עצה וועגען די פאָלשע בעשולדיגונגען געגען איהר מאַן.

דאַן ווערען אויסגעהערט דער פאָליציי-קאָמיסאַר און צוויי פאָליציסטען, וועלכע זענען געווען אין דער רעדאַקציע פון „פיגאַראָ״ נאָך דער ערמאָרדונג.

נאָך 5 א זייגער איז די זיצונג אויבערגעריסען געוואָרען.

אַ ککסוך צווישען געריכט מיט קאָרעספּאָנדענטען.

פאַריז (ספ.) פאַר׳ן אָנפאַנג פון פּראָצעס איז פאָרגעקומען א ککסוך צווישען פאָרזיצענדען פון געריכט מיט די קאָרעספּאָנדענטען פון אייניגע גרויסע פאַריזער צייטונגען. דער פאָרזיצענדער האָט נישט געוואָלט אריינלאָזען אין געריכטס-זאַל די קאָרעספּאָנדענטען. נאָך א ענערגישען פּראָטעסט האָט דער פאָרזיצענדער די קאָרעספּאָנדענטען אריינגעלאָזט אין זיצונגס-זאַל.

די בעשולדיגטע.

פאַריז (ספ.) אין זאַל פיהלט זיך א געדריקטע שטימונג. די בעשולדיגטע געהט אָנגעטהון א טונקעל-בלאָהען קאָסטיום. זי בעטיהט זיך צו בעוויזען פאַר אַלעמען ענערגיש און זיכער. עס איז צו בעמערקען, אז אין איהר קומט פאַר א אינערליכער קאַמפּף.

די אַרדנונג פון פּראָצעס.

פאַריז (ספ.) נאָכ׳ן איבערריסען די זיצונג, פיהרען די סאָלדאַטען ארויס די בעשולדיגטע. אין זאַל ווערט א בעוועגונג.

אויף דער הייניגער זיצונג וועט די בעשולדיגטע נאָכאַמאָל אויסגעהערט ווערען און דאַן וועלען אויסגעהערט ווערען די ערות, וועלכע די פּראָקוראַטור האָט ארויסגערופען און א טייל ערות מצד דער פערטיידיגונג.

דאָנערשטאָג וועלען ווייטער אויסגעהערט ווערען די ערות מצד דער פערטיידיגונג און די מעריצין-עקספּערטען. פרייטאָג וועט דער פּראָקוראָר האַלטען זיין רעדע און שבת די רעדעס פון דער פערטיידיגונג. שבת אין אָוועגד קאָן מען ערוואַרטען דעם פּסק-דין.

די פּרעסע וועגען פּראָצעס.

פאַריז (ספ.) די גאַנצע פראַנצויזישע פּרעסע איז איצט צוטיילט אויף צוויי לאַגערן, די וואָס האַלטען פאַר קאַיאַ און די וואָס זענען געגען איהר. די הויפּט-קאַמפּף געהט נישט אזוי אום פרוי קאַיאַ ווי וועגען איהר מאַן דעם פּאָליטיקער.

די „פיגאַראָ״ ברענגט היינט איבער דער גאַנצער ערשטער זייט א רייהע פון אַרטיקלען, אין וועלכע קאַיאַ ווערט בעשימפּט און געטאַדעלט. דאַנענען האָט די צייטונג „אוראָר״ ארויסגעגעבען א בראָשורע אין וועלכע זי לייבט די פרוי קאַיאַ, אין דער בראָשורע ווייזט דער מחבר אויף, אז קאַלמעט האָט פאַרגעוואָרפען קאַיאַ׳ן פערשיעדענע זאַכען און איהם בעשולדיגט בכעט אין הויך-פערראַט. פרוי קאַיאַ ענדיגט די בראָשורע האָט גאַנץ גוט געהאַנדעלט.

דער „לובר פּאַריזיען״ שרייבט: מען וויל פון דעם קאַיאַ-פּראָצעס מאַכען א צווייטע קאַלמעט-פּראָצעס און דער פּראָצעס קאַלמעט זאָל ווערען אין אַלגעמיין א פּראָצעס פון זשורנאַליסטען, ווי איז נאָך פאַרהאַן אונאָבהענגיגע שריפטשטעלער, וועלכע שרייבען נישט איבער אזעלכע אינטימע זאַכען?—דאָס איז א סקאַנדאַל וואָס נאָר אזא פרוי ווי קאַיאַ האָט פערשטאַנען צו מאַכען אנ׳ענדע דערצו.

די ראַדיקאַלע „לאַנטערן״ שרייבט: דער פּראָצעס וואָס הויבט זיך היינט אָן איז נישט דער פּראָצעס פון פרוי קאַיאַ, עס איז דער פּראָצעס פון די דעמאָקראַטיע געגען די פריוילעגיען פון די רייכע. מען וועט באַלד וויסען צי עס איז דאָ א יוסטיץ פון פאָלק און פאַר׳ן פאָלק.

פראַגען פאַר די געשוואָרענע.

פאַריז (ספ.) מען דעפּאַשירט שוין וואָס פאַר א פראַגען דער פאָרזיצענדער וועט שטעלען די געשוואָרענע. מען רעכענט, אז מען וועט שטעלען פאָלגענדע פראַגען: 1) איז פרוי קאַיאַ שולדיג צו וועלען טויטען קאַלמעט מיט א פריהער אויסגערעכענטער כונה? 2) אָדער זי איז בעגאַנגען דעם מאָרד אהנענדיג פריהער, אז עס וועט זיך אזוי ענדיגען. 3) צי זי האָט נאָר געוואָלט קאַלמעט׳ן פערוואונדען און דער מאָרד איז נאָר א פאָלגע פון די וואונדען געווען. אויב אויף די ערשטע פראַגע וועט געענטפערט ווערען יאָ, היינט דאָס, אז זי איז פערמשפט צום טויט. אויב די ריכטער וועלען ענטפערען אויף דער צווייטער פראַגע יאָ—קומט איהר לעבענס-לענגליכע אם וועניגסטען 16 יאָהר קאַטאָרגע און ווען זיי וועלען ענטפערען יאָ אויף דער דריטער פראַגע וועט איהר קומען טורמע און מען קאָן איהר אָבר בעגנען אויך די צייט וואָס זי איז געזעסען אין פריילאָזען.

אַ בעראַטונג פון מיניסטאַרען.

אַ בעראַטונג פון מיניסטאַרען.

מאַסקווא (פ.) ס׳האָט זיך אָנגעשטעלט די טראַמוואַי-בעוועגונג צוליעב דעם, וואָס די ארבייטער פון דער עלעקטרישער צענטראַל-סטאַציע האָבען ערקלערט א פּראָטעסט-שטרייק.

יודישע שטעדטלאך אין אמעריקא.

(פון אונזער קארעספאנדענט).

ראָטשעסטער.

די אמעריקאנער רופען זי: "די פלו־מען שטאָדט" דען זי איז בײַ זיך דער שטאָלץ פון אמעריקא, און דאָס איז אמת. וואו מען נעהט און מען שטעהט זעהט מען נאָר בלומען און בלומען, וואָנאָר אין די שמוצינסטע גאסען, אָבער דאָס איז נאָך נישט אלץ, נאָך נישט דערפאַר רופט זי זיך מיט אזא שענעם נאָמען, אין גאס איז דאָרט פאַרהאן וואָס רופט זיך „איסטעהינין" און יעדע־רער וואָס קומט נאָר אין ראָטשעסטער פיהרט מען צום ערשטען אויף די דער־מאָנטע גאס; דאָס איז זעהר א לאַנגע גאס, וועלכע האָקט א דורך עטליכע צעהנדלינע גאסען, אין דער גאס וואו־נען אלע „אָלרײַטניקעס" די וואָס האָ־בען די אמעריקאנער דאָלערס. און אז מ'קומט אריין אין דער גאס, זעהט מען נישט קיין שום הײַזער, נאָר בלומען און בלומען. די הײַזער זעהן אויס ווי גרינע בלומען, מ'זעהט נישט אויס קיין שמי־קעל וואנד, און אויף בלעל הײַזער וואַק־סען פערשיערענע בלומען, ס'קען פשוט בעצייבערט ווערען קוקענדיג אויף א וועלכע הײַזער, א זעהר שענ־ס אײַנדרוק מאכט דער אײַנגאנג אין די הײַזער אריין, בײַלד ווי מ'טרעט אריין אין דעם הויף, זעהט מען ווי אויף דד'ערד איז פער־פלאנצט פון בלומען דער נאָמען פון דעם „אלרײַטניק". בײַ א סך הײַזער איז פאַרהאנען וואסערלעך און איבער די וואסערלעך איז געמאַכט געוואָרען פערשיערענע צאצקעס פון בלומען, און דער גאס איז זעהר שטיל, מ'ן לאָזט דאָרט נישט פאָהרען קיין טראַמוואַיען, און קיין פוהרען, אז מ'נעהט א לענגערע צײַט אין דער גאס קאָ: מען פע־שפּור'ט ווערען פון דער שטאַרקער שמעקענדער לופט; אזא גאס קענען זיך נאָר פער־גינען אונזערע אמעריקאנער דאָלער־מענשען; ראָטשעסטער ווערט אויך אין אויך א זעהר גרויסע שטאַרט דאָך זעהט מען דאָ נישט קיין „הימעל־קראצער".

די ראָטשעסטער בעפעלקערונג צעהלט זיך בײַ א 250 טויזענד, די הויפט אינ־דוסטריע אין ראָטשעסטער איז גלאָז, דאָ געפינען זיך די גרעסטע גלאָז־פאַ־בריקען פון דער וועלט סײַ פראָסט גלאָז, אינען־גלעזער און גלאָט פער־גרעסערונג גלעזער. דאָ געפינען זיך אויך די גרעסטע פאַבריקען פון גלאָ־טאָנראָף־אפּאַראַטען און קינעמאַטאָגרא־פען, יודען בעשעפטיגען זיך אין די דערמאָרגנטע פאַבריקען לײַדער זעהר ווענig, די מײַנסטע יודישע ארבײַטער אין ראָטשעסטער בעשעפטיגען זיך מיט שנײַדערײַ, יודען האָבען זיך דאָ בע־זעצט מיט א 50 יאָהר צוריק. אין די לעצטע 20 יאָהר האָט דער היענער יודישער ישוב ערשט אָנגעהויבען שטאַרק צו ענטוויקלען, און יעצט צעהלט זיך שוין די היענע יודישע בעפעלקערונג בײַ א 15 טויזענד פע־מיליעס, די היענע קהלה צײַכענט זיך אויס בעסער ווי אלע אנדערע גרעסערע שטעדט פון אמעריקא. דאָ קאָן מען בעמערקען דאָס יודישקײַט אויף יערען טרים און שריט, נישט ערנער ווי אין א שטעדטיל אין ערגיץ אין רוסלאנד.

מ'קאָן זיך נאָר נישט גלויבען, אז ס'איז אמעריקא, אין יעדערע גאס וועט איהר זעהן א בית המדרש וואו יודען נעהן אריין אין דער פריה און מע־נאַכט דאוענען, אלע מראָגען דאָ בערד און פאות, פינקט ווי אויפ'ן הײַמישען שטײַנער, שבת ארבײַטען דאָ א קלײַנע צאָהל, אלע געוועלבער זענען פער־מאַכט, און דעם שבת פראוועט מען דאָ מיט אלע פיטשעוקעס, מ'עסט טשאָלענט און קוגעל. פרײַטאָג פאַרנאַכט זעהט מען יודען לויפען פון א מקוה מיט אָבגעצוואָגענע פנים'ער... און פון אלע פענסטער לײַכטען ארויס די שבת דינע ליכט, אײַנינע מאל אין דער וואָר קומען צוזאַהרען מנ־ים, און מען רופט אויס אין די שוהלען, אז ס'וועט רעדען דער און דער סגיר, ס'קומען אמאָל אויך צוזאָה־ען ציוניסטישע און סאָציאַליסטישע רעדנער, און זײַ זאָגען אויך אין די שוהלען, דאָ הערט מען אלע אויס. ווי ווײַט דאָס יודישקײַט און פרומקײַט איז דאָ שטאַרק בעהײַזט פאָלגענדערע: אײַן מאָל בין איך פער־בײַ געגאַנגען פאַר א יודישען רעסטאָ־ראַן, אויף וועלכען ס'איז געשטאנען א שילד מיט זעהר גרויסע ווערטער: „כשר'ער רעסטאָראַן", און בײַם פענס־טער איז געשטאנען א יונג אײַנגעהילט אין א טלית און מאָרגע געשאָקעלט זיך, און בין א דורכגעגאנגען גלײַכגילטיג, ווי ערשטוינט בין איך אָבער געוואָרען אין א שעה 2 אריס וועגן איך בין צו־ריק געגאַנגען און געזעהן, אז דער יונ־דאיטקעט נאָך אלץ.

איך האָב זיך געפרעגט בײַ אײַנינע בעקאַנטע וואָס דאָס בעדײַט אויגס? האָבען זײַ געגומען לאַכען פון מיר „ווער ווײַס דאָס נישט, אז דאָס איז אזא רעקלאַמע פאַר'ן רעסטאָראַן מ'זאָל וויסען, אז ס'איז עכט „כשר". וואָס זאָגט איהר איך די אמעריקאנער קע־ס מיט זײַערע „אויפקלערעכצען"?.

דאָ קאָן מען אויך זעהן יודישע שוסטער־ווערקשטאַטען, וואָס אזעלכע קאָן מען אנדערע שטעדט נישט זעהן. ווײַל אין אמעריקא מאַכט מען זעהר וועלטען קיין שוך בהום מען אויך נישט, נאָר מען קויפט גרײַטע. נאָר דאָ זעהט מען די יודישע שוסטערלעך אויפ'ן הײַמישען שטײַנער!

דאָ איז אויך פאַרהאַן זעהר א גרוי־סע „תלמוד תורה", אָבער זי איז זעהר אָבגעלאָזט האָט מען האָט שוין דאָרט געפרוּבט צו לערנען אויפ'ן מאָרגענס שטײַנער, איהר אָבגעלאזטקײַט איז א דאַנק די נאציאָנאל־אַמעריקאַלע שולען, וועלכע זענען הײַ איהר הײַסט נעגרי־רעט געוואָרען די לעצטע יאָהר אין גאַנץ אמעריקא, דורך די 8 יאָהר וואָס די שולען עקזיסטירען דאָ, האָבען זײַ דאָ געמאַכט א איבערקערעניש אין דער יודישער ערציהונג, אין יערען יודיש הויז וואו ס'איז דאָ קלײַנע קינדער, הערט מען איצט זינגען יודישע פאָלקס־ליעדער און דערצעהלען יודישע מעשה־לעך און רײַדען אזוי שעהן יודיש, אז ס'איז פשוט א פערנינגען צו הערען— דאָס אלץ איז די פרוכט פון די נאָצ. ראַר. שולען.

דאָס געזעלשאַפטליכע לעבען איז דאָ אויך זעהר שען און האָט א שטאַרקען באַרען, דאָ איז פאַרהאַן 2 יודישע ביבליאָטעקען, אײַן ביבליאָטעק האָט שוין אנ'אײַנען הויז מיט זעהר א שענעם גאַרטען, אלע זיצען אין גאַרטען און לעזען, אין די ביבליאָטעק געפינט זיך בין מויזענד ביכער יודישע און העב־רעאישע, א 80 צײַטונגען און זשורנא־לען פון אלע עקען וועלט, דאָס הויז מיט די ביבליאָטעק איז דאָס אײַנע־טים פון די הײַנע „פעלי ציון" און ציוניסטען, אין דעם הויז קומען זיך צוזאַמען די נאציאָנאלע יוגענד פון דער שטאַדט, דאָ איז אויך די נאַצ. ראַר. שולע, דאָס הויז רופט זיך „בנין ציון", די 2־טע ביבליאָטעק איז נעגרינדעט געוואָרען פון אסימילאַטאָרען און סאָצ־יאַליסטען, דאָרט איז אויך דאָ זעהר פיעל ביכער אויז זשורנאלען. נאָר אַט־מײַנסטען זענען זײַ סאָציאַליסטישע אויסגאַבען, קיין אײַנען הויז האָבען זײַ נאָך נישט, נאָר זײַ פלאַנעהען שוין צו בויען א הויז, זײַ האָבען שוין א פלאַץ געקויפט, דאָרטען קומען אויך אהין רוסישע קריסטען, זײַ האָבען דאָרטען רוסישע ביכער, די אמעריקאנער יודישע יוגענד לײַט האָבען בעזונדער אנ'אײַנע־נעם קלוב. וואו זײַ קומען זיך אָפט צו־זאַמען, זײַ האָבען דאָרט אויך א יודישע ביבליאָטעק.

עס איז דאָ אויך פאַרהאַן א יודישער פרויען־פעראײַן, וואָס זײַן הויפט אויס־גאַבע איז צו שטיצען די נאַצ. ראַר. שולען. דער פעראײַן בעשטעהט פון מײַדלעך און יונגע פרויען, אינטערע־סאַנט איז וואָס זײַ ווילען קיין מענער אין פעראײַן נישט אריין נעהמען פאַר קיין שום געלד. זײַ ווילען זאָגאַר נישט צולאָזען קיין מענער אויף זײַערע פער־זאַמלונגען; זײַ זענען אָבער שטאַרק טהעטיג, מיט וואָרט: דאָס יודישע נעזעלשאַפטליכע לעבען איז דאָ שטענ־דיג רוישיג און לעבעדיג, עס האָט זיך אין דעם הינזיכט נישט צו שעהען מיט די גרעסטע שטעדט.

דאָס ארבײַטער לעבען איז דאָ אויך נישט שלעכט, זײַ פערדיענען דאָ נאָנץ גוט, ווי איך האָב שוין אויבען געזאָגט. בעשעפטיגען זײַ זיך בכעם אלע בײַ שנײַדערײַ, די לעצטע צײַט פערבעסערט, זײַ האָ־בען זיך פעראײַנינט אין א יוניאָן אז ערשט נישט לאַנג האָבען זײַ געהאַט א 10 וואָכערינען־סטרײַק און האָבען איהם געוואָנען. 50 שעה א וואָך צו ארבײַ־טען און העכערע לוין, זײַערע בעדינ־גונגען זענען איצט פיעל בעסער ווי אין אלע אנדערע שטעדט, אין דאָס אלץ נאַטירליך ווירקט א סך, אז די ארבײַ־טער זאָלען זיך בעסער גײַסטיג ענט־וויקלען. די הײַנע יודישע אַ־בײַטער קאָן מען אָנריפען אינטעליגענטען, זײַ זענען נוט בעקאַנט אין די יודישע לי־טעראַטור, און זײַ זענען בעקאַנט אין אלע יודישע פראַגען, און זענען שטאַרק טהעטיג אין געזעלשאַפטליכער א־בײַט.

ניו־יאָרק. מ. חמץ.

קליינער פעליעטאָן.

דער גורל.

פריהער איז ארויס א קלאַנג, אז מען וועט גורל'ן—וואָס און ווען האָט מען נישט געוואוסט.

אין די קאַנצעלאַריעס פון די גים־נאַזיעס, קאָסטרי־און רעאַל־שולען האָט מען זיך נעגומען שושקען און וואַרטען אויף צירקולאַרען, נאָר וואָס און ווען האָט מען נישט געוואוסט.

אויך די יודישע קינדער און זײַערע טאַטעס און מאַמעס האָבען נישט גע־וואוסט, וואָס און ווען זײַ האָבען אָבער געפיהלט, אז עס איז עפּעס נישט גוט, אז עס איז נישט גלאַטיג...

די יודישע קינדער האָבען דערהײַל „געזיבערעוועט" און זיך „פרינאַטאָעס", וואָס עס זאָל נישט זײַן די נײַע נורה— אויף „פיאַסאַרקעס" מיט א יודיש קינד אויסהאַלטען.

און די יודישע קינדער האָבען געפיהלט געשוויצט, נישט דערשלאָפען און נישט דערעסען, געהאַרעוועט ווי עולען, פער־געסען אָן אלע תענוגים פון עולם הזה און „געזיבערעוועט"...

און די טאַטעס און מאַמעס האָבען אָבגעשלאָגען די שוועלען פון די דירעק־טאָרען געוואָהר צו ווערען, וואָס איז עס פאַר א נײַ אומגליק דער „גורל"?

און די דירעקטאָרען זענען, נ־בעך, אלײַן געווען צומישט און מבושש — זײַ האָבען נישט געוואוסט מיט וואָס מען עסט דעם „גורל"...

געוואוסט האָבען זײַ, אז מען דאַרף „גורל'ן" און זײַ האָבען געגומען „גורל'ן"; זײַ האָבען קורס בעשטימט א גורל פאַר די עקזאַמענס און דאַן אָנגעפרעגט אין מיניסטעריום. וואָס ווײַטער צו טהון? דאָס מיניסטעריום שווײַגט. האָבען די דירעקטאָרען בעשטימט א גורל צו בע־שטימען, וועלכע יודען צוצולאָזען צו די עקזאַמענס. דאַן האָבען זײַ ווערער אָנגעפרעגט אין מיניסטעריום, וואָס צו טהון? אין קול ואין ענה... האָט מען בעשטימט א גורל הענען דעם, הײַ צו טאַכען דײַם גורל... און דאָס מיניסטע־יום שווײַגט אלץ...

וואָס טהוט מען? ווי ווערט מען נע־וואָהר וואָס איז דאָס אזײַנס גורל?

אין טעלעגראַמען זענען געפלויגען קיין פעטערבורג און דאָס מיניסטעריום ענטפערט אלץ נישט.

ענדליך האָט מען זיך דערלעבט — ארויס די באורים און פרוש'ם הענען דער נעחײַמניספולער ערפינדונג פון „גורל".

א גאַנצער ספר הגורלות מיט פרקים, פסוקים, פאַראַגראַפען און סעיפים!

און צערעמאָניעס האָט מען אײַנגע־פיהרט—אסור בײַ'ם זאַלבען א מענעליק אין אָבעכיניען, א הערשער אין כינא, האָט מען אזעלכע צערעמאָניעס...

מיין פרענגט א ספעציעל אויסגעער־בייט קעסטעלע, מען דעקט עס צו מיט א ספעציעל צוגינרײַטען טיך, מען שנײַדט צו צעצעלעך און פאַציערעלעך. מען לענט זײַ אויס, מען צומעלט זײַ, מען מישט זײַ אויס, מען וואַרפט זײַ אריין אין קעסטעלע און דאַן נעהמט מען זיך צום ציהען דעם גורל.

און דאָ נעהמט ווערער א גאַנצער פרק ווי און ווער עס מוזען ציהען; דעם פאָעטשיטעל אין מען מכבד מיט פתיחה; אין דער פאָעטשיטעל נישטאָ נעהמט מען דעם גאַלאָוא פאַר א בטקס; אין דער גאַלאָוא איך רעכט...

און די צערעמאָניע פון ארויסציהען דעם גורל נוסא און שפּעטער די אלער־האַנד תקנות, די אזוי מען ווײַסט ווער עס אין דער זוכה בגורל — עס איז א גאַנצער לאַבירינט פון דערקלערונגען און אנווײַזונגען.

ווען די דירעקטאָרען וועלען דערהאַל־טען דעם נײַעם ספר הגורלות מיט פרקים, פסוקים, פאַראַגראַפען און סעיפים!

און צערעמאָניעס האָט מען אײַנגע־פיהרט—אסור בײַ'ם זאַלבען א מענעליק אין אָבעכיניען, א הערשער אין כינא, האָט מען אזעלכע צערעמאָניעס...

מיין פרענגט א ספעציעל אויסגעער־בייט קעסטעלע, מען דעקט עס צו מיט א ספעציעל צוגינרײַטען טיך, מען שנײַדט צו צעצעלעך און פאַציערעלעך. מען לענט זײַ אויס, מען צומעלט זײַ, מען מישט זײַ אויס, מען וואַרפט זײַ אריין אין קעסטעלע און דאַן נעהמט מען זיך ציהען דעם גורל.

און דאָ נעהמט ווערער א גאַנצער פרק ווי און ווער עס מוזען ציהען; דעם פאָעטשיטעל אין מען מכבד מיט פתיחה; אין דער פאָעטשיטעל נישטאָ נעהמט מען דעם גאַלאָוא פאַר א בטקס; אין דער גאַלאָוא איך רעכט...

און די צערעמאָניע פון ארויסציהען דעם גורל נוסא און שפּעטער די אלער־האַנד תקנות, די אזוי מען ווײַסט ווער עס אין דער זוכה בגורל — עס איז א גאַנצער לאַבירינט פון דערקלערונגען און אנווײַזונגען.

ווען די דירעקטאָרען וועלען דערהאַל־טען דעם נײַעם ספר הגורלות מיט פרקים, פסוקים, פאַראַגראַפען און סעיפים!

און צערעמאָניעס האָט מען אײַנגע־פיהרט—אסור בײַ'ם זאַלבען א מענעליק אין אָבעכיניען, א הערשער אין כינא, האָט מען אזעלכע צערעמאָניעס...

מיין פרענגט א ספעציעל אויסגעער־בייט קעסטעלע, מען דעקט עס צו מיט א ספעציעל צוגינרײַטען טיך, מען שנײַדט צו צעצעלעך און פאַציערעלעך. מען לענט זײַ אויס, מען צומעלט זײַ, מען מישט זײַ אויס, מען וואַרפט זײַ אריין אין קעסטעלע און דאַן נעהמט מען זיך ציהען דעם גורל.

און דאָ נעהמט ווערער א גאַנצער פרק ווי און ווער עס מוזען ציהען; דעם פאָעטשיטעל אין מען מכבד מיט פתיחה; אין דער פאָעטשיטעל נישטאָ נעהמט מען דעם גאַלאָוא פאַר א בטקס; אין דער גאַלאָוא איך רעכט...

נעוואוסט האָבען זײַ, אז מען דאַרף „גורל'ן" און זײַ האָבען נעגומען „גורל'ן"; זײַ האָבען קורס בעשטימט א גורל פאַר די עקזאַמענס און דאַן אָנגעפרעגט אין מיניסטעריום. וואָס ווײַטער צו טהון? דאָס מיניסטעריום שווײַגט. האָבען די דירעקטאָרען בעשטימט א גורל צו בע־שטימען, וועלכע יודען צוצולאָזען צו די עקזאַמענס. דאַן האָבען זײַ ווערער אָנגעפרעגט אין מיניסטעריום, וואָס צו טהון? אין קול ואין ענה... האָט מען בעשטימט א גורל הענען דעם, הײַ צו

רזיאל.

ווערלט־נייעס.

זענען מיליאָנערען גליקליך?

זענען אונזערע המונים מיליאָנערען גליק־ליך? פולסאַק דער אמעריקאנער־קעניג האָט אויף דער פראַגע געענטפערט „איך בין איצט נישט גליקליכער ווי פריהער, ווען איך האָב נעמוזט ארבייטען אום צו פערדיענען אויף לעבענס־מיטעל, דעמאָלט האָב איך געגעסען דרײַ מאָל אין טאָג, הײַנט קאָן איך מעהר נישט עסען שוין פיעל. איך האָב דעמאָלט געהאַט הונגער ווערג און ס'בין דערבייבער בעסער געשלאָפען". וואַנדערבילט, דער טרוי־סער מיליאָנער שרייבט: „מיין פערמעגען מאַכט פון מיר א סוף, און מיט וואָס בין איך דען גליקליכער ווי מיין שכן, הערלכער לעבט זיך בעשטרען און גליקליך? ווי געזונד־צופרידענער איז בעסער פאַר מיין געזונד־צופרידענער און ער האָט הונגער פראַבלעמען אויף זיך ווי איך". דער מיליאָנערער פילוס פרייט אין טשיקאַגאָ, דער בעוועגער פון דער אַמאַלגאַמעטעד־אַמעריקאַן־פאַבריקען קאָן נישט עסען עסען דער־מיט, ער נישט טרינקען עפּעס שנדערש שלעכט מילך. ראַקפעלער, דער נאַפט־קעניג האָט אויך א שוואַכען מאָגען און ער האָט פאַרגע־לעגט א דאָקטער, הערלכער הערן איהם שרייבען א נאָטעס־ציטעל, דער נאַפט־קעניג האָט אויך ווי ווייניג מיטעל, דעמאָלט האָב איך געגעסען דרײַ מאָל אין טאָג, הײַנט קאָן איך מעהר נישט עסען שוין פיעל. איך האָב דעמאָלט געהאַט הונגער ווערג און ס'בין דערבייבער בעסער געשלאָפען". וואַנדערבילט, דער טרוי־סער מיליאָנער שרייבט: „מיין פערמעגען מאַכט פון מיר א סוף, און מיט וואָס בין איך דען גליקליכער ווי מיין שכן, הערלכער לעבט זיך בעשטרען און גליקליך? ווי געזונד־צופרידענער איז בעסער פאַר מיין געזונד־צופרידענער און ער האָט הונגער פראַבלעמען אויף זיך ווי איך".

א מעלענראַף־הײַסטערקע.

אויף דעם קאָנגרעס פון אינטערנאַציאָנאַלען פאַכס און מעלענראַף־פערבאַנד איז איצט דאָס 1־טע מאָל פערעפענטליכט געוואָרען מאַטעריאַל וועגען דער מעלענראַף־הײַסטערקע־קראַנקהייט. די קראַנקהייט בעקומען אָפט די וואָס ארבייטען א לאַנגע צײַט בײַ דער מעלענראַף־פאַבריק. די קראַנקהייט איז שוין נעוועזען אויף שטאַרק נעוועזען פון צענטראַל נעוועזען־מיטעל, אין ס'רוב פאַלען פיהרט די קראַנקהייט צו א פע־ראַליז, אין די לעצטע יאָהרען לײַדען אויף דער קראַנקהייט העכער 5 פראָצענט פון אלע מעלענראַפען־נעאַמטע. די מיטעל פון דער קראַנקהייט איז די ערשטע צײַט א קראַמפּ פון די פינגער און פון די אָרעם. שפּעטער ריפען זיך אָב בײַם קראַנקען פער־שיעדענע שנדערע שמערצען און ער בעקומט אָפט אָנפאַלען, צו הײַלען די קראַנקהייט איז שוין אָבער דעמאָלט שווער.

פיעלט א גרויסע ראָליע די דײַטשע יודען, וועלכע האָבען אהינגעוואַנדערט.

איצט נעפינען זיך אין מעקסיקא אנ'ערך פון 10,000 יודען, דאָס רוב פון זײַ שטאַמט פון רוסלאַנד, מאַראָקאָ און פראַנקרײַך; זײַער אינערליך לעבען איז נישט אָרגאַניזירט צוליעב די שטענדיגע אונרוהען. ווײַל שטענדיג נעפינען זיך די דאָרטיגע בעפעלקערונג הײַ אויף א פײַער באַרג צוליעב די שטענדיגע רעוואָלוציעס, נאָר אויב די נײַע וואַהלען פון נײַעם פרעזידענט מאַדיראָ, איז געווען א קינד פון אנוסים און ער האָט זאָגאַר שטאָלצירט דערמיט.

די לעצטע צײַט האָבען דאָרט געש־יום שווײַגט אלץ...

וואָס טהוט מען? ווי ווערט מען נע־וואָהר וואָס איז דאָס אזײַנס גורל?

אין טעלעגראַמען זענען געפלויגען קיין פעטערבורג און דאָס מיניסטעריום ענטפערט אלץ נישט.

ענדליך האָט מען זיך דערלעבט — ארויס די באורים און פרוש'ם הענען דער נעחײַמניספולער ערפינדונג פון „גורל".

א גאַנצער ספר הגורלות מיט פרקים, פסוקים, פאַראַגראַפען און סעיפים!

און צערעמאָניעס האָט מען אײַנגע־פיהרט—אסור בײַ'ם זאַלבען א מענעליק אין אָבעכיניען, א הערשער אין כינא, האָט מען אזעלכע צערעמאָניעס...

מיין פרענגט א ספעציעל אויסגעער־בייט קעסטעלע, מען דעקט עס צו מיט א ספעציעל צוגינרײַטען טיך, מען שנײַדט צו צעצעלעך און פאַציערעלעך. מען לענט זײַ אויס, מען צומעלט זײַ, מען מישט זײַ אויס, מען וואַרפט זײַ אריין אין קעסטעלע און דאַן נעהמט מען זיך ציהען דעם גורל.

און דאָ נעהמט ווערער א גאַנצער פרק ווי און ווער עס מוזען ציהען; דעם פאָעטשיטעל אין מען מכבד מיט פתיחה; אין דער פאָעטשיטעל נישטאָ נעהמט מען דעם גאַלאָוא פאַר א בטקס; אין דער גאַלאָוא איך רעכט...

ענדליך האָט מען זיך דערלעבט — ארויס די באורים און פרוש'ם הענען דער נעחײַמניספולער ערפינדונג פון „גורל".

א גאַנצער ספר הגורלות מיט פרקים, פסוקים, פאַראַגראַפען און סעיפים!

און צערעמאָניעס האָט מען אײַנגע־פיהרט—אסור בײַ'ם זאַלבען א מענעליק אין אָבעכיניען, א הערשער אין כינא, האָט מען אזעלכע צערעמאָניעס...

מיין פרענגט א ספעציעל אויסגעער־בייט קעסטעלע, מען דעקט עס צו מיט א ספעציעל צוגינרײַטען טיך, מען שנײַדט צו צעצעלעך און פאַציערעלעך. מען לענט זײַ אויס, מען צומעלט זײַ, מען מישט זײַ אויס, מען וואַרפט זײַ אריין אין קעסטעלע און דאַן נעהמט מען זיך ציהען דעם גורל.

און דאָ נעהמט ווערער א גאַנצער פרק ווי און ווער עס מוזען ציהען; דעם פאָעטשיטעל אין מען מכבד מיט פתיחה; אין דער פאָעטשיטעל נישטאָ נעהמט מען דעם גאַלאָוא פאַר א בטקס; אין דער גאַלאָוא איך רעכט...

און די צערעמאָניע פון ארויסציהען דעם גורל נוסא און שפּעטער די אלער־האַנד תקנות, די אזוי מען ווײַסט ווער עס אין דער זוכה בגורל — עס איז א גאַנצער לאַבירינט פון דערקלערונגען און אנווײַזונגען.

ווען די דירעקטאָרען וועלען דערהאַל־טען דעם נײַעם ספר הגורלות מיט פרקים, פסוקים, פאַראַגראַפען און סעיפים!

און צערעמאָניעס האָט מען אײַנגע־פיהרט—אסור בײַ'ם זאַלבען א מענעליק אין אָבעכיניען, א הערשער אין כינא, האָט מען אזעלכע צערעמאָניעס...

מיין פרענגט א ספעציעל אויסגעער־בייט קעסטעלע, מען דעקט עס צו מיט א ספעציעל צוגינרײַטען טיך, מען שנײַדט צו צעצעלעך און פאַציערעלעך. מען לענט זײַ אויס, מען צומעלט זײַ, מען מישט זײַ אויס, מען וואַרפט זײַ אריין אין קעסטעלע און דאַן נעהמט מען זיך ציהען דעם גורל.

און דאָ נעהמט ווערער א גאַנצער פרק ווי און ווער עס מוזען ציהען; דעם פאָעטשיטעל אין מען מכבד מיט פתיחה; אין דער פאָעטשיטעל נישטאָ נעהמט מען דעם גאַלאָוא פאַר א בטקס; אין דער גאַלאָוא איך רעכט...

ענדליך האָט מען זיך דערלעבט — ארויס די באורים און פרוש'ם הענען דער נעחײַמניספולער ערפינדונג פון „גורל".

א גאַנצער

פראנציזישער פרעזידענט איז פעטערבורג.

די כרוינונג פון פערסישען שאך.

פואנקארע אין פעטערבורג.

פעטערבורג (פ.) 11 א זייגער מיט 15 מינוט איז דער פראנציזישער פרעזידענט קום־נדיג אין פעטער האפער האפען איבערגענאנגען אין דער קי־זרליכער יאכטע „אלעקסאנדריא". אין דעם מאמענט איז אויף דער יאכטע אויפגעהויבען געווארען דער פאהן פון פרעזידענט. עס האט זיך דערהערט א הארטמאמען־סאליוט פון דער קייזערלי־כער „צארעווא" און פון מיליטער־הא־פען. די „אלעקסאנדריא" בעגלייט פון דער יאכטע „ראזזיעדטשטק" איז אנ־געשוואומען קיין פעטערבורג. בעת'ן שווימען איז אויף דער יאכטע „אלעק־סאנדריא" סערווירט געווארען א פריה־שטוק.

אויפ'ן האפען אין פעטערבורג איז דער פראנצויזישער פרעזידענט אראב־גענאנגען און איז בעגעגנט געווארען פונ'ם שטאדט־גאלאווא מיט די מיט־גליעדער פון דער שטאדט־פערוואלטונג, וועלכע האט דעם פרעזידענט בעגריסט מיט א רעדע אויף פראנצויזיש און איהם אונטערגעטראגען ברויט מיט זאלץ אויף א זילבערנער טאץ, בעפוצט מיט'ן שטארטיש'ן הערב. דער פרעזי־דענט האט אנגעענומען דעם ברויט פון דער פרעזידענט מיט א נישט־פערדעק־טען קאפ דורכגעגאנגען דעם פראנט פון דער עהרען־חאך און אין א הויף־עקיפאזש, בעגלייט פון צוויי וווארען לייב־קאזאקען, איז ער אויפגעפאהרען אין פעטערהאפואלאווער סאבאר.

דאס פובליקום האט בעגריסט דעם פרעזידענט מיט בעגייסטערטע אויס־רופען.

דער פרעזידענט אין דער בעגלייטונג פון זיין סוויטע, האט בעזוכט דעם קי־זרליכען ביה־הקברות, וואו ער האט ארויפגעלעגט א זילבערנ'ם קראנץ אויפ'ן קבר פון קייזער אלעקסאנדער III. דערנאך איז ער אויפגעפאהרען אין דער פראנצויזישער באטשאפט.

דער „טאז" וויגען דער רוסישער אויפנאהמע.

פאריז (פ.) אין „טאן" איז אב־גדרוקט אנ'ארטיקעל אונטער'ן נאמען „די זילבערנע חתונה פון רוסיש־פראנ־צויזישען פערבאנד" אין דעם ארטיקעל ווערט געזאגט, אז די פראנצויזישע געזעל־שאפטליכע מיינונג איז זעהר ראנק־באר דער רוסישער פרעסע פאר'ן אויפ־נאהם פון פראנצויזישען פרעזידענט רעמאנט פוינקארע און דעם פרעמיער־מיניסטער וויוויאני. די סיעע געפיה־לען, מיט וועלכע די רוסישע ארטיקלען ווענען דורכגערונגען, בעגייסטערן די פראנצויזען. נעבען אייראפא גלייכהייט רודך פעראייניגונג פון רוסיש־פראנצוי־זישען טראקטאט מיט'ן בערלינער טראק־טאט, דאס איז דער רעזולטאט, וואס אין דערגרייכט געווארען מיט'ן רוסיש־פראנצויזישען פערבאנד, וועלכער איז די גאנצע צייט פון זיין עקזיסטענץ א געוועהר פאר פרידען, וואס איז גע־נרינדעט אויפ'ן אייראפעאישען גלייכ־געווכט.

וויוויאני זאגט זיך אב פון ארדענס.

פעטערבורג (פ.) דא האט געמאכט א טיעפען אינדרוק דאס, וואס דער פראנצויזישער פרעמיער־מיניסטער וויוויאני, וועלכער איז מרי די דעמא־קראטישע יסודות, האט זיך פאר'ן ארויספאהרען קיין רוסלאנד געבעטען, אז מ'זאל איהם נישט שענקען קיין שום ארדענס.

קראנשטאדט (פ.) אין מאט־ראזע־קלוב איז אין אוועגד געגעבען געווארען א אוועגד־ברויט פאר די פראנ־צויזישע אפיציערען.

די כרוינונג פונ'ם פערסישען שאך.

טעהעראן (פ.) געכטען איז דא מיט גרויס פאראד פארגעקומען די כרוינונג פונ'ם יונגען פערסישען שאך. פריהער איז דער שאך ציגעפאהרען צום מ"דושילי"ס (פארלאמענט). דער שאך איז ארויף אייפ'ן טה־אי, וואס איז נ"מאכט געווארען פאר איהם איבער דעם ארט פונ'ם פארויצ־נדעי.

דאן האט זיך דער שאך אויפגע־הויבען פון טהראן און שטעהענדיג האט ער איבערגעלייזט די שבועה צו בלייבען טרייי דער קאנסטיטוציע.

וואס הערט זיך אין לאדז.

די סקאנדאל־פערזאמלונג אין פריעזיער־צעך.

ווי מיר האבען שוין מיטגעטייל־לט, איז אין היענען פריעזיער־צעך ווערער פארגעקומען א סקאנדאל־פערזאמלונג.

איינעמליך, איז די מאנסאנ'דיגע סקאנדאל־פערזאמלונג אין פריעזיער־צעך געווען א פארטזעצונג פון דער פערזאמלונג, וואס איז פארגעקומען מיט 2 וואכען צוריק. אין דער הייפט־„העלד" פון די סקאנדאלען איז ווידער געווען דער בעזואוסטער נאראדאוויץ שיבילא, וועלכער האט ווייטער גע־פיהרט די קאמפאניע נעגען די עקספער־טען פון צעך, זיי בעשולדיגענדיג אין באאבר. די עקספערטען האבען זיך פערענטפערט און ערקלערט, אז נעלד האבען זיי טאקי נעגעבען פון אייניגע פריזיערען. נאר דאס איז נישט געווען קיין באבר, ווייל זיי האבען דאס געלד גענומען פאר'ן אויסלערנען די פריזיערס פערשידענע ארבייטען.

די פערזאמלונג האט זיך צוטייל־לט אויף צוויי לאגערן: פאר די עקספער־טען און זייערע גענגער. די לעצטע האבען זאגאר געפארערט, אז מען זאל צוואמענשטעלען א פראטאקאל און עס אנשיקען צום פראקוראר. דער מאנים־טראט־אסעסאר ה' לאגא, וועלכער האט געפיהרט די פערזאמלונג, איז אבער געווען גאז א פראטאקאל, ווייל די גאנצע געשיכטע האט קיין שיכות נישט צום צעך און אונטער א גרויסען לארם און טומעל איז די פערזאמלונג ווידער אהן א בעשלוס וועגען דער אנגעל גענהייט פערמאכט געווארען.

צום אבשטארבען פון דער פרוי ס. קרינסקא.

די ערשטע פערשטארבענע אייזעלע פרוי ס. קרינסקא, וועלכע האט בייאונו אין לאדז געלייטעט 23 יאהר איהר צושנייד־שולע, האט אהן א ספק פערטמען א בעדייטענדען ארם אין היענען עקאנאמיש־גזעזלשאפטליכען לעבען דערמיט, וואס א ראנק איהר שולע, וועלכע האט זיך פון ערשטען טאג אן אויסגעצייכענט דורך איהר אייניגע־שרעקליכע שטאדט־ווערטער, אין אייניגע מינוטען אין אייניגע שעה אין אייניגע מינוטען אין אייניגע שעה אין אייניגע מינוטען אין אייניגע שעה

געלען און דער שולץ אײַנגעפירט ווערען יודישע לײַדים.

— דער זוהן פון חיים לאזנאווסקי, ר׳ ברוך לאזנאווסקי, און בעשטוסט נעווערען אלס רב און זשיכלון.

N. D.

אזאַרקאָוו.

אין דער בלײַבערײַ פון דער פאַבריק פון דו שלאָסערושע־אקציען - נעזעלשאַפט האָבען זיך דו ארבײַטער צוריקגעשטעלט צו דער ארבײַט, העבערען דעם לוין פאַר דו ארבײַטער אין דער שפּינערײַ און דער וועבערײַ ווול דער פערוואַלטער בשום אופן נישט אין דער סטרײַק דויערט שוין פינף וואָכען. דער פערוואַלטער האָט געזאָגט, אז ס׳איז דאָ פחות צו בלײַבען אויף א לאנגע צײַט און אויפ׳ן לאנד און פאַרהען פחות אויף א יאָהר צײַט.

— דו פאַרינע האָר אוז און חוענען מענוסטרעט אָנגעקומען א ידיעה פון דער חויפּט־מערײַצין־פערוואַלטונג פון פעטערבורג, אז ווען דו בעזוצער פון דו נעטע קורבונעם פערלאנגען א ספּעציעלע קאָמיסיע אויף אינטערעסען צו לעגאַליזירען דעם ערד־באָדען פון דו ברונעם זאָלען זיי ברוים־שוקען 500 ריובל פאַר הוצאות פאַר דער קאָמיסיע. נאָר אזוי ווי ארײַנלעגען געלד און דעם עסק וול קיינער נישט מוז די זאַך אזוי בלײַבען ביז ס׳וועט זיך פון זיך אלען ענטוקלען.

א—.

טשענסטאָכאָוו.

שווערע פאַמיליען־טראַגעדיע.

אין דער צוויטער אלעע, אין הויז № 36 האָט זיך פאַרגעטראָגען אָנגעשפּיעלט א פאַמיליען־טראַגעדיע.

אין דעם הויז וואוינט די פאַמיליע גאַלאַשעווסקי, וועלכע בעשטעהט פון פאָטער, מוטער און צוויי זוהן: דער 24־יעהריגער עדוואַרד (א פאַבריקס־ארבײַטער) און דער 17־יעהריגער יוזעף (דרוקער־ארבײַטער).

בײַ דער פאַמיליע האָט פון א געוויסער צײַט געוואוינט דו פערהייראטע טאָכטער יאַנינאַ, 28 יאָהר אלט, אויך מיט דער דערנאָכסט, 36 יאָהר אלט, אוז צוליעב איר בײַשלאַפן זיזנקעט געפאַהרען קען לעדו צו דו אלטערן. דו טעג אוז ער צורוק געקומען קען טשענסטאָכאָוו און פאַרגעטערן אוז ער נעקומען א העם און ערקלערט, אז ער האָט בעקומען א פּאַסטען אלס שרײַבער און א קאַנטאָר.

נאָכדעם אוז דערזאָגט אויסגעקומען אז דערזאָגטער אײַנגעקומען מיט פלוצלונג מיט א טעסער אין דער הרנ׳עט דו פרוי. דעם ברודער עדוואַרד, וועלכער האָט געוואָלט בעשוצען דו שוועסטער, האָט דער צווולדעוועטער דערזאָגטער אײַנגעשטאָכען דעם טעסער און הערץ און אוהם אויפ׳ן ארט דער הרג׳עט.

דעם אלטען גאַלאַשעווסקי מיט׳ן יונגערן זוהן האָט ער אויך פערוואונדעט און אז ארומגעלאָפען אויף דו נאָס. ער אוז געגאַנגען און צורקעל אין האָט זיך אומגעגעבען דער פּאָליצײַ, ערקלערענדיג, אז ער האָט דערהרג׳עט דו פרוי, ווײַל זי האָט געהאַט בעצוהאַנען מיט אנ׳אנדערי.

דו פּאָליצײַ האָט דעם מערדער ארעסטירט.

די ערמערדעטע פרוי אוז געווען א נאר־פעטען־טאַכטער.

ק. פ.

אנגעקומענע פוהרים.

האָטעל „פאַלאַסט"

מעסען, שוואַרצמאַן, צעלינקער, קאַסאַקאָווסקי און ציפּערבלאַט—וואַרשא. פּרושעדעצקי—ראָסטאָוו. שוויץ—ביאַליסטאָק. גיליאָווסקי—ראָגאַטאָב. אקסעלראָד—פּרושאַני. דאַיט טאָמאַשאָוו. מאָרגענשטערן—סאָסנאָוויץ. מאַצאַל—נעאַפּאָל. רודניצקי—קיעוו. בובביגדער—ראָסטאָוו; גורעוויטש—האָמעל. מילמאַן—קישינעוו. גאַזמאַן—ראַדאָם. רושעשעווסקי—קאַליש. כאַראַשאַנסקי—קרעמענטשוג.

האָטעל „פּאַסאַזש."

שטעקלעס—קאַמענעץ־פּאָדלסק. גיעפּאַניאַשטשי—וואַראַנעוש. גליוזער—ווינניצע. מאַרקאַוויטש—ווישעגסק. פּאַקוויטנסקי און בלאָך—קאַוונאָ; מאַלאַשטשנק—סאַהילעוו. גינזבורג—נאָווא־אלעקסאַנדריאָווסק. שבראַנאַס—ווילנא. רעגראַדסקי און מינגעס—ווישאַמיר.

האָטעל „וויקטאָריא".

סאַראָווסקי—וואַרשא. גיפּ—אַטען. זדאַנאָווסקי—ביאַלאיא־צערקאָוו. זאַמאַנאָווסקי—קיעוו. ליפּשיץ—נאָווא־אלעקסאַנדריאָ. זאַקס און קיץ—קאַטאָוויץ. ליסקאָווסקי—וואַרשא. נאַדרבערג—פּעטערבורג. סטאַוונג—קאַלנע. צענטער—סעוואַסטאָפּאָל. לישען—דיסנאַלדאָרף.

האָטעל „סאַוואָי"

ווינדאַראָווטש—ראָוונע. פּורמאַן און ראַבינאָוויטש—אָדעס. סחיפּנאַל און שעינקער—ריגע. יאַוערבאַום—וואַרשע.

רעדאַקטאָר: י. אוגער.
פּרויס־געבער: (ע. האַמבורסקי. (א. טעגענבוים.

גרויסעס טעאַטער דיר. י. זאַנדבערג.

הײַנט מיטוואָך נאַכמיטאָג „פּאַסטראַ" פון מ׳ם געקאַנטען דרשמשישען שוישפּיעלער

מר. מאַרים וואַקסמאַן

אין זאַלאָטאַרעווסקי׳ס בעליעבטער מעלאָדראַמע מיט געזאַנג און טענץ

דער ישיבה בחור

די הויפּטרעלע: דער „ישיבה בחור"—מ״ר מאַרים וואַקסמאַן.

אין דער מעלאָדראַמע „דער ישיבה בחור" בעפינדלעכען זיך די בעסטע קרעפטע פון אונזער בעוואוסטען שנאַפּשאָט.

אַנאָנס! קינפטיגען שבת צוויי פאַרשטעלונגען:

נייעס! פרעמיערע! נייעס!

1) שבת נאַכמיטאָג 3 ש׳ ווייגער בײַ בילינען פּרײַזען פון 20 ביז 95 קש.
2) שבת צו נאַכטס בײַ געוועהנלעכען פּרײַזען

אין בײַדען פאַבשטעלונגען ווערט אויפגעפיהרט אנס ערשטען און צווייטען מאָל דעם סענסאַציאָנעלען שאַוגעדעם לעבענסבילד מיט געזאַנג פון א. ס. וואַרש

די בריליאַנטען דאַמע

רעזשיסירט אין מיו־יאָרק־סטען פון בעקאַנטען שוישפּיעלער מ״ר מאַרים וואַקסמאַן

חויפּטרעלען: דניאל גינזבורג—מ״ר מאַרים וואַקסמאַן.

פּעני גינזבורג—מ׳ פיבעך; גאַלדע ש קרינעל—פרל. ס. טריעל; מערע קאַציק—מ׳ דאַלסקאַיאַ; מאַדעם בריליאַנט—פרל. פּאָדערמאַן; שמואל קאַציק—ח׳ חערשון; דושאַ שטעגהאַרען—ח. זילבערבערג; אלעקס פּראָסטען—דער ליטהישער קאָמיק—ה׳ לעבעדיעוו.

בילעטען אויף שבת בעקומט מען פון הײַנט אָ אין דער קאַסע.

מיר דריקען אויס אונזער טיעפסטעם בײַלייד דער פאַמיליע פון אונזער פערשטאָרבענעם מיטגליער 6876

נ״ע יאַקוב פּלאַטאַ

די פערוואַלטונג פון פעראַין „לינת אורחים".

בערל קאַרמאַזין
צוועטל פּיעטערקאָווסקע
פערלאָבטע 415
ביאַנטקע. יאָהר 1914 אָוואַרקאָוו.

Dr. Klozenberg
ד״ר קלאָזענבערג
ספּעציאַל־אַרצט פאַר נערוועז־קראַנקהייטען.
10 פּעטרעקויער 10
3 3 איז נישט פערלייגט. 5863

אין אַלעקסאַנדער טראַמוויי
זענען זונטאָג אין אָבענד פערגעסען גע־וואָרען 1 פּאַקעט מיט 2 נעשעפטס־בילעטען, אבצוברענגען געגען בעלאָהנונג צו ר. ניסענהויז, שראַדאָוואַ 1. 3907 1

קראַנקהייטסהאַלבער
אין איבערגעגעבען א לעקער־נעוועלב מיט אנגעפיהרטע קונדשאַפט, צו ערפאַהרען קאָנסטאַנטינער שטר. 18. 398 2 1

פראָנט־קעלער
נעאייגנעט פיר שטרימפּף אָדער פיר שנ־דערע פאַבריקאַט מיט ראַזעשעניע צו עלעקטרישע מאָטאָר זאָלאַרט צו פערמיע־טען אלגינסקע № 12 דאַזעלבסט אייגיג קליידער־שרענק צו פערקויפען. 7400 3 1

א יונגע ווערט געזוכט אין קאַלאָניאַל־געשעפט, פּעטרעקויער 284 בײַ א. ס. בערלינער. 399 1

מעדכען
וועש צו גיין ווערען געזוכט ווי אויך פערשידענע פאַרהעמדער צום אַרויסנעמען בײַ א. בריזענגעלד, וופסאַדניע 37 פראָנט ערשטער שטאָק רעכטס. 7401 3 1

א יונגע אים עלטער פון 15—16 יאָהר דער דיטשע שפּראַכע פערפעקט בע־ווצט, קען זיך מעלדען בײַ י. ל. ראַבין, פּאַלאַדניאַנע 5. 7404

שאַכטעל־מאַכערס
ווי אויך לערן־מעדלעך ווערען געזוכט. גילזען־פאַבריק לעזען קאָנסטאַנטינער 30. 3 2 379

מעבעל 3 1 412
שראַנקען צימער: בעטען, מאַטראַצען, גאַרדע־ראָבען, וועש־טיש אונד נאַכט־טיש, שפּיגל צימער: קרעדענס, אָטאָמאַנס, טיש, שטוהלע וועגד־אויהר, מאַלען־מעבעל: אָטאָמאַנס קאַ־בינעט נײַע ציגעלשטער. 19 ו. 2 פּערטער.

איין פאַלידער יונגערמאַן
זוכט אין פּאַסען אלס אינקאַסאַנט אָדער אלס אדמיניסטראַטאָר, קען אויך נעבען קויציען 500 רובל. אָפּערטען אין „לאָדזער טאַגעבלאַט" B. 500. 3 1 405

411 צו פערמיעטען
זאָלאַרט 2 צימער עס קיכע זאַוואַרזקע 27 צו ערפאַהרען בײַם הערט ב. סקאָמאָווסקי, נאָוואַטיעסקע 30.

לער־יונגען
נעגען באַרדינע צאַהלונג ווערען געזוכט בײַ י. לעווקאָוויטש פּעטרעקויער 120. 410

איינינע פּעטרעקויער
קאַסאַ־שרענקע
זינד בילינ צו פערמיעטען. צו בעזוכען דזעלנא 43 בײַ שעפער אויך זינד שטעטס אויף לאַגער גאַס־אייזערנע פּרוקען לויט פאַרשריפט דעם מאַניסטעריעס. 8 1 413

Хаимъ Лейбовъ Романовичъ потерялъ свой паспортъ, выдан. маг. гвр. Томашова. Отдать въ полицію. 409 1 3

אַ אייגענע צימער אויס פאַר זאַלאַרט אבצוגעבען אין צוגעל גאַס 33 בײַ גרינ־שטיין. 1 407

אין קאַנסאַ
בעקומט מען דעם
„לאָדזער טאַגעבלאַט"
בײַ אונזער אגענט ה׳ לייב גאָלדמאַן
פּיעטרעקויער גאַס.

אַנאָנסען
פאַרן „לאָדזער טאַגעבלאַט" נעהמט אָן
אין ברזשעזין
אונזער פערטרעטער ה׳ א. שאַפּמאַן

רי ערשטע הייליאַנשטאַלט־אַמבולאַטאָריום
פיר קאַמענדע קראַנקע,
פעטרעקויער 45 טעלעפאָן 30-13
דר. ק. בלום, נאַז.־אויערן־אונד האַלז־קראַנקה. מאָגען, דיגענט., מיטוו., דאַנער־שטאַנ. פון 1—2, פרײַטאָג, שבת, זונט. פון 9—10 פריה.
דר. י. ליפּשיץ, קינדער־קראַנקהייטען פון 1—2.
דר. מ. קאַנטאָר, חירורג־קראַנקהייטען פון 2—3 און 7—8.
דר. מ. פּאַפּיערנו, פרויען־קראַנקהייטען פון 3—4.
דר. ב. דאַנכין, אויגען־קראַנקהייטען נעהמען אָן טעגליך פון 9—10 פריה.
דר. י. שוואַרצוואַסער, אינערליכע און נערוועז פון 10—11 אונד 4½—5½.
דר. ל. פּרײַבולסקי, הויט אונד ווענע־רישע קראַנקהייטען זונט. דיגענט. דאַנערשט. אונד פרײַטאָג פון 1½—2½.
מאָנטאָג, מיטוואָך אונד שבת פון 9—9.
דר. שומאַכער הויט און געשלעכטס־קראַנקהייטען, מאָנטאָג, מיטוואָך און שבת פון 1½—2½. דיגענסטאָג, דאָנערשטאָג און פרײַטאָג פון 8½—9½ אָבענדס זונטאָג פון 2—3.

בלוט, אורין־אַנאַליזיען, פּאַקען זעצען, אינהאַלאַציאָן נאָך מיסטעם פּראָפעסאָר קראַסטען.
פיר אונבעמיטעלטע בעראַטונג 50 קאָפּ.

די שעדנסטע
קאַליגראַפישע קאַנטאָרסקע שנעל־שריפט לערנט אויס דער בעריהמטער פר׳ קאַלי־גראַף ל. בערמאַן, זאַוואַדזקא 19 אין 15 לעקציאָנען, די ערנסטע צוגע־לענע חאַנדשריפט ווערט אויסגעבעסערט אויף דער שעהנסטער שריפט, וואָס אין א צוחרינג פאַר בוכהאַלטערײַ און קאָרעס־פּאָנדענצײַ. דער פרײַז אין זעהר בילינ, דער וואָס צאָהלט אין פאַר 2 שטאָלען, לערן איך ראַנדשריפט אומזאָנסט. דער וואָס קאָן נאָרנט שרײַבען קען זיך אויסלערנען בינען גאַנץ א ברוך אין אין אַ מאָנאַט. פאַר ערפאָלג ווערט גאַראַנטירט. נעדענקט דעם אדרעס: זאַוואַדזקא 19, ווו. 1.

Dr. L. PRYBULSKI
ד״ר ל. פּרײַבולסקי
פּאָלודניאַווא 2. טעל. 18-59.
ספּעציאַל־אַרצט פיר הויט, ווענערישע אונד קראַנקהייטען זונט. דיגענסט. דאַנערשט. אונד פרײַטאָג פון 1½—2½.
מאָנטאָג, מיטוואָך אונד שבת פון 9—9.
דר. שומאַכער הויט און געשלעכטס־קראַנקהייטען, מאָנטאָג, מיטוואָך און שבת פון 1½—2½. דיגענסטאָג, דאָנערשטאָג און פרײַטאָג פון 8½—9½ אָבענדס זונטאָג פון 2—3.

בלוט, אורין־אַנאַליזיען, פּאַקען זעצען, אינהאַלאַציאָן נאָך מיסטעם פּראָפעסאָר קראַסטען.
פיר אונבעמיטעלטע בעראַטונג 50 קאָפּ.

Hermann Hirt
הערמאַן הירט
הויך־טיעפבוי־אײַזענבעטאָן
טשענסטאָכאָוו, שקאָלנא שטר. 6, טעלעפאָן 624
צווײַגענעשעפט און קענינסהיטע, לאוראַהיטע אין ראַדאָם.
אָנגעהאַנדלט פון בוי־אַרבײַטען אלערהאַנד אין הויך־ און טיעפבוי, בערג־בוי און הינטערבעריעב. בעטען־ און אײַזען־בעטען־בוי־טען, וואַסערבוי, פאַבריקס־בוי־טען, האַלאַיוועס און מאַרטינאַיוועס, קאַסעל אײַנמוירונגען, קוימענס.

וויכטיג פיר קאַלאָניאַל־סוחרים!
עוריאַל: יקתיאַל ווי קויפסט דו קאַווע?
יקתיאַל: איך ז בײַ מ. לענטשיצקי זגיערזשער שטר. 30 № דאָרט אין שטענדיג אויף לאַגער א גרויסער אַסאָרטימענטס־אויסוואַהל, בילינ און דער עיקר ברוכסט נישט זוכען, דאָס געשעפט געפינט זיך בעגעגאַנען דעם זגיערזשער און אַלעקסאַנדערער טראַמוויי. 1363 3 2

די בעסטע גאַלוואַנישע עלעמענטען
„דאַר" „DAR"
לעקלאַזשע׳ס סיסטעם
טרוקענע, נאַסע און נאַסע־טרוקענע, ווי אויך צו טאַשען־לאַמפּערנעס.
► דער אײַנציגער פערטרעטער אויף לאָדז און אומגעגענד: ◄
אינזשינער עלעקטראַטעכניק
Jan Rottengruber
ווידזעווסקא 125. 6847 8 8

הייליאַנשטאַלט פיר הויט־ אונד זוענערישע קראַנקהייטען
ד״ר ל. פאַלק, ז. גאַלץ א. סט. יעלניצקי
וואַלטשאַנסקא 36. טעלעפאָן 14-81.
אויסגעהאַטע שפּאַציאַלערער קראַנקער (אין אינגעלצימער אונד אַלגעמיינען קראַנ־קעיזעלען). — טעגליך אַפּטאַלאַטאַרישער עמפּאַנג אונבעמיטעלטער פּאַציענ־טען. קאָנסולטאַציאָן 60 קאָפּ. 737
רענטגען, ליכט־ אונד עלעקטריציטעט־קורען.
בלוט־אונטערזוכונג בײַ סיפילים. עלעקטרישע גלוהלעכט־בעדער.
שפּרעכשטונדען דער אַפּטאַלטנג: וואָכענטאָג פון 8 ביז 9 אויף פרוה. 12 ביז חאַלב 2 אויף מיטאָג און 7½ ביז 8½ אויף אָבענדס. — אַם זונ־ און פייערטאָג: פון 8 ביז 10 אויף פרוה און 12 ביז חאַלב 2 אויף נאָכמיטאָג.

Dr. Ł. Klatschkin
ד״ר ל. קלאַטשקין
קאָנסטאַנטינער 9.
ספּעציאַל־אַרצט פיר הויט און ווענע־רישע קראַנקהייטען. שפּרעכשטונדען פון 9 ביז 1 און פון 6 ביז 8 אָבענד. פיר דאַמען בעזונדערס וואַרטע־צימער פון 5 ביז 6 נאָכמ. 15267

Dr. P. Grossman
ד״ר פ. גראָסמאַן
אינערע און קינדער־ קראַנקהייטען
פעטרעקויער 15, טעל. 21-33.
שפּרעכשט. 9—10 פריה און 7—8 נאָכמ. 4241

ד״ר זילבערשטראָם
Dr. J. Silberstrom
אַרדינ. אים אַמבולאַט. פון ריטען־קרייז
12 זאַוואַדזקא 12
חויט געשלעכטס אונד ווענערישע קראַנ־הייטען. (בעהאַנדלונג מיט עהרליך־חאַמ־ען) 606—914 ערצטליכע קאָסטען. (עמפּאַרונג לעמטינער חערע, פלעקען א. ז. ו. 12—2½ 5—8 זונטאָג 11—4

Dr. med. Leyberg
קרוטקא 5 טעל. 26-50
ספּעציאַליסט פיר הויט, ווענערישע און נע־שלעכטס־קראַנקהייטען. עמפּאַנגס פון 10—1 און פון 6—8 נאָכמ. פרוען פון 5—6. (פיר פרוען בעזונדער הער־טע־צימער). 5050

אַנגענעהם און וואָהלמהענד

איך, סקאַוואוליין נאַבלין, בין פון אלע אַפּיידר־מיטלען אם אנגענעהמסטען צו נעה־מען. מיין ווירקונג איז אנגענעהם און וואָהל־טהענד. דעריבער בין איך רעקאָמענדירט פון די דאָקטוירים, וועלכע האָבען קענען גע־לײַרנט מיין קרעפטיגענדען אײַנפלוס אויף די לעבער, ניערען און די געדערים.

איך שטיץ־אונטער די אָפּגעשוואַכטע אויס־שײַדונגס־אָרגאַנען. קינדער און קראַנקע נעהמען מיך זעהר לײַכט, ווײַל איך פערואר־זאַך נישט קיין נישט־גוטקײַט און בויכשמערד־ניש. איך בין אין דער פאָרם פון פילען אָהן נעשמאַק און אָהנ׳ גערוך. מען נעהמט מיך אין אבענד, איך ארבײַט אין דער צײַט פון שלאָף און ווערק בײַם אויפשטעהען.

סקאַוואוליין־נאַבלין
פערלאַנגט נור 6812
סקאַוואוליין—נאַבלין.

ווערך
עס זויל געפינען א פּאַסטען אָדער בעקומען טיכטיגע אַרבײַטס־פעהיגע פאַך־מענשען פון בײַדער געשלעכטס (פון אלע האַנדעלס־צווײַגען), דער זאָל זיך הענדען נור צו דער
אכציען־געזעלשאַפט
„דזיאַלאַטש" „DZIAŁACZ"
Ksawery Biernacki i S-ka
וועלכעס איז א קאָמוניקאַציאָנס־ רעקאָמענדאַציאָנס־ביורא 1־טען ראַנגעס, בעשטעטיגט פון מיניסטעריום און קו־ציאָנירט מיט א האַלבען מיליאָן רובל.
וואַרשע, מאַרשאַלקאָווסקא 68 עק סאַדאָוועי טעל. 42-280
די הי״ה אַרבײַטס־געבער צאַהלען
קיין שום פערמיטלונגס־קאָסטען.
אויסער דעם ערלעדיגען מיר אלע טראַנזאַקציעס, וועלכע נעהמען אין אַקערבוי־האַנדעל און אינדוסטריע.
Biuro Ksawerego Biernackiego i S-ka.

אַדוואָקאַט
נ. ווײַנבערג
77 דלוגא 77
עמפּאַנגט נור פון 5 ביז 8 נאָכמיטאָג. 29 5006
א. א. אויך מיליטערוואַלען און אלער ארט שתדלנות אין אלע רעגירונגס־נעשטעלטען.
№ 5 נאָוואָמיעסקא פון 1/14 יאָהר

מאַפּשמערצען, מיגרענע
רעזולטאַטען אין ארטעטום מהוש גרינדליך בעזייטיגען „מיגרענא־נערוואָזין"—"Migreno-Nervosin"
זו בעקומען אין אלע אַפּטייקען און אַפּטייק־סאַזאָנען, פּראָיעקט 10 קאָפּ. דער ארט נעברויכען: אויפשיטען דעם פּראָיעקט אויף דער צונג און נאָכטרינקען וואַסער מיט ציטרען.
פּרינציפּעלער „מיגרענא־נערוואָזין" אין אייניג מיט דער מערקע „Kogut" אבער קיינמאָל נישט אין אָפּלאַטקעס. 5166 66

פאַבריקס־זאַל
28×18 אלען זעהר העל מיט טראַנסמיסיאָן און קראַפט, געאייגנעט פיר וועבערײַ, שטרימפּפּווערקערײַ אָדער טריקאָטאַזשען־פאַבריק, בײַ זעהר טעג בעדינגונגען צו פערפאַכטען. אינטערעסענטען קענען אָפּערטען אונטער „פאַבריקזאַל" אין אדם. פון „לאָדזער טאַגעבלאַט" אָפּגעבען. 402 3 1

וויפיעל מענשען

נוטיגען זיך איצט בײַם איבערציהען אין נײַע געגענשטענדע, דאָס איז אונ־מעגליך געגען צו ווישען, דאָך ווישענדיג, זו עס איז ניטאָ קיין אײַן הויז, אין וועלכען עס זאָלען זיך ניט איבערציהען א פּאָר מעדזאָן, קאָן מען זיך שוין לײַכט א בעגריף מאַכען, וואָס די לאָדזער בעפעלקערונג קאָן אלס איצט בײַם איבערצוגע געבראַוכען, דען וועלכער מענש, וואָס ציהט זיך איבער פון אײַן אָרט אין אַנדערן, נוטיגט זיך עס ניט אין נײַע געגענשטענדע ווי: מעבעל, פּילען, דיוואַנעס, גאַרדינען, ראָלעטען, בעטגעוואַנד, טישדעקען, האַנדטיכער, וועש, שטוירען, לאָמפּען, עלעקטרישע און גאַז־אײַנריכטונג, קעסע־שענק, גלאָ־קען, שטוקאַטורען, שפּיגלען, עטאַזשערקעס פּיגירען, בילדער, שפּיגערס, שרײַב־צײַג א. ו. ו. דעריבער דאַרף יעדע קלוגער סוחר אויסנוצען דעם איצטיגען „איבערצונס־סעזאָן" און אַנאָנסירען ווענען זײַן געשעפט אין „לאָדזער טאַגעבלאַט", וועלכעס איז די עלטעסטע און פערברײַטעסטע יודישע פּראָווינ־צײַטונג און צוגעהט זיך טעגליך אין פיעל מעהר עקזעמפּלאַרען פון אלע לאָדזער בלעטער צוזאַמען.

אלע אָרט מאָרגענסטע און אויפאַלענדסטע אַנאָנסען ווערען צונויפ־געשטעלט גאַנץ אומזיסט בײַ אונז

אין דער אדמיניסטראַציע.